

[Undervisningsministeren.]

byret enkelte steder helt op til 75 kr. pr. elev; det overvejende almindelige ved disse skoler er sikkert omkring 25 kr. pr. elev, men her er også tale om en undervisning, der forbereder til eksamen. Der er knyttet rettigheder til den undervisning, man her gennemfører, hvad der ikke gælder for den almindelige aftenskoleundervisning.

Endvidere har forslagsstillerne foreslået, at den hidtidige minimumstimeløn i loven i overensstemmelse med den af de fleste aftenskoler fulgte praksis fastsættes som gældende timeløn. Besparelsen for stat og skolefond er ved denne ændring anslået til 300 000-400 000 kr. Denne beregning stemmer med den af ministeriet i foråret 1957 foretagne og skal sikkert nok vise sig at være rigtig. En væsentlig del af denne merudgift falder i øvrigt inden for Københavnsområdet. Efter forslaget er der intet til hinder for, at kommunerne kan yde tilskud til en løn, der er højere end minimumslønnen, men stat og skolefond vil kun komme til at yde refusion i forhold til minimumslønnen. I ministeriets bekendtgørelse af 12. oktober 1954 hedder det, at anvendelsen af højere løn end minimumslønnen med eventuelt alderstillæg må begrænses til tilfælde, hvor det vil være ønskeligt at sætte lønnen i rimeligt forhold til lærerlønnen ved stedlige skoler af tilsvarende karakter, d. v. s. handelsskoler, tekniske skoler, forsvarets civile undervisning m. v. En forhøjelse af lønnen vil bortset herfra i undtagelsestilfælde kunne være naturlig, hvor det findes ønskeligt at påskønne særlige kvalifikationer hos en lærer. Lønnen bør kun i undtagelsestilfælde forhøjes helt op til maksimum. Man har yderligere i denne bekendtgørelse optaget den i folketingsudvalgets betænkning indeholdte bemærkning om, at 50 pct.s tillægget til timelønnen må betragtes som en undtagelse, og at det påhviler kommunerne at vise tilbageholdenhed med hensyn til at yde dette tillæg. Både ministeriet, amtsundomsnævne og kommunerne har vist stor tilbageholdenhed med hensyn til at godkende højere betaling end minimumslønnen. Det må imidlertid anses for uheldigt, om man fratager skolerne mulighed for at gå op over minimumslønnen, når der foreligger en særlig motivering herfor efter de angivne

retningslinjer. Ungdomsskolerne og aftensskolerne skal stå på lige fod med handelskoler, tekniske skoler o. lign. i konkurrencen om de gode lærerkræfter. De sidstnævnte skoler byder tilmed på den fordel, at undervisningen som regel er indrettet som dagundervisning, hvad lærerne naturligvis ofte vil foretrække.

Naturligvis vil nogle af aftenskolens deltagere kunne betale 30 kr. ekstra for en vinter ud over de måske 50-100 kr., de i forvejen betaler til materialer o. lign., men der vil også være adskillige, der af den grund ikke kommer i aftenskolen, og er det rimeligt? De deltagere, der har råd til at betale, kommer i øvrigt til at yde deres bidrag gennem deres skattebetaling. Er det alligevel ikke betænkeligt at forlade det gode gamle, demokratiske princip, at samfundet opmuntrer den jævne mand til at udvide sine kundskaber? Det frivillige oplysningsarbejde har gennem tiderne været en mægtig løftestang i vor folkelige kulturelle udvikling, og det har da også haft betydning i det praktiske erhvervs- og produktionsliv.

Når man undertiden fremfører, at Danmark har kortere obligatorisk undervisning i barneskolen end mange andre lande, hvad vi jo har, og ingen obligatorisk ungdomsundervisning, har vi heroverfor kunnet fremhæve, hvor meget værdifuldt frivilligt oplysningsarbejde der er i gang i Danmark. Ser man på sagen ud fra rent økonomiske synspunkter, må det stå ganske klart, at den dag, en udvidet obligatorisk undervisning bliver gennemført, bliver der tale om udgifter for det offentlige af en helt anden størrelsesorden. At det også betyder noget samfundsmæssigt og set fra et folkeligt synspunkt, at befolkningen i byerne og ude i sognene har noget interessant og belærende at samles om, hvor man mødes uden hensyn til stand og stilling eller sociale forhold, er jeg heller ikke et øjeblik i tvivl om.

For nogle år siden blev der nogle steder i pressen klaget over, at der under aftenskoleloven blev gennemført kursus, som ikke havde egentligt undervisningsmæssigt indhold. Undervisningsministeriet og tilsynet har været opmærksom på dette forhold og har gennemført en strengere kontrol og et mere effektivt tilsyn over for de områder,